

Θεατροπαιδαγωγική και Εκπαιδευτική Σεισμολογία. «Βιωματικό Εργαστήριο Για Εφήβους Με Θέμα “E(art)h(quake)”»

Ειρήνη Γκότση

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου - Σχολή Καλών Τεχνών - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ΜΠ: «Θέατρο και Κοινωνία: Θεωρία, Σκηνική πράξη και Διδακτική»
(1) Μεταπτυχιακή φοιτήτρια
(2) Θεατρολόγος, gkotsh@gmail.com

(3) Μέλος του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

Εισαγωγή

Μέσα στα πλαίσια κατανόησης της φύσης που μας περιβάλλει κάποια από τα πρώτα ερωτήματα που διαπραγματευόμαστε από παιδιά είναι:

- ▶ Πώς δημιουργήθηκε ο πλανήτης που κατοικούμε; Από τί αποτελείται στον πυρήνα της η γη; Πώς δημιουργήθηκαν οι θάλασσες και τα βουνά;
- ▶ Αλλά και πώς γεννιέται ο **σεισμός**. Το τελευταίο ερώτημα (όπως και όλα τα προηγούμενα) δημιουργεί με την σειρά του μια αλληλουχία ερωτημάτων όπως για παράδειγμα με ποιον τρόπο δημιουργούνται τα διάφορα κύματα, οι τεκτονικές πλάκες κλπ. Πόσο συχνά γίνονται οι σεισμοί; Τους «αντιλαμβανόμαστε» όλους; Πόσοι από αυτούς είναι καταστροφικοί; Από πόσα ρίχτερ και έπειτα ένας σεισμός είναι επικίνδυνος; Ποιες είναι οι σωστές πρακτικές που πρέπει να ακολουθήσουμε σε περίπτωση σεισμού, κατά την διάρκεια αλλά και μετά τον σεισμό; Τι μπορούμε να κάνουμε για να είμαστε προετοιμασμένοι; Μπορούμε να προετοιμαστούμε;

Τα παραπάνω ερωτήματα αποτελούν τη βάση του θέατρο-παιδαγωγικού προγράμματος «E(art)h(quakes)».

“Beat the quake!”

- Η σύλληψη και ο σχεδιασμός του Βιοματικού Εργαστηρίου για εφήβους με θέμα το φαινόμενο των σεισμών με τίτλο «E(art)h(quake)» δημιουργήθηκε με αφορμή την ερευνητική παράσταση θεάτρου ντοκουμέντο και επινόησης “Beat the quake!” που παρουσίασαν εννέα φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με την υποστήριξη μιας ευρείας επιστημονικής ομάδας στα πλαίσια μιας διεπιστημονικής και πολυμεσικής προσέγγισης στην Εκπαιδευτική Σεισμολογία.

Στόχοι του προγράμματος

- Να ενημερωθούν οι συμμετέχοντες για το φαινόμενο του σεισμού.
- Να ανασύρουν στην μνήμη τους προσωπικά βιώματα με αφορμή το φαινόμενο.
- Να νιώσουν την αγωνία που προκαλεί ο πανικός κατά την διάρκεια του φαινομένου.
- Να σκεφθούν τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν κατά την διάρκεια του φαινομένου.
- Να υιοθετήσουν μια πιο θετική στάση απέναντι στο φαινόμενο και μια καλύτερη ενημέρωση.

Στόχοι του προγράμματος

Το εκπαιδευτικό θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα «E(art)h(quakes)» μπορεί να υλοποιηθεί ως επί το πλείστον:

- με ομάδες τυπικής ή μη τυπικής εκπαίδευσης ανηλίκων.
- με ομάδες τυπικής ή μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων.
- οργανώσεις νεολαίας, κοινότητες κ.λπ..
- σε εσωτερικούς κυρίως χώρους.

► Η διάρκεια του εργαστηρίου είναι τέσσερις ώρες.

Σχεδιασμός εργαστηρίου

Το εργαστήριο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

- ▶ Α' μέρος: Γνωριμία και ζέσταμα

Οι δραστηριότητες σε αυτή την ενότητα έχουν στόχο τη γνωριμία, τη δημιουργία θετικού κλίματος και την απενοχοποίηση των εννοιών του «σωστού» και του «λάθους».

(Ενδεικτικές ασκήσεις: Τέλειος κύκλος, παλμοί της καρδιάς, περπάτημα – σταμάτημα)

Σχεδιασμός εργαστηρίου

► Β' μέρος: Αναγνώριση συνθήκης

Οι δραστηριότητες στην συγκεκριμένη ενότητα έχουν ως στόχο την συνειδητοποίηση του «εδώ και του τώρα». Με αφορμή το φαινόμενο οι άνθρωποι αναγκάζονται να έρθουν αντιμέτωποι (ακόμα και σε ένα ασφαλές πλαίσιο, όπως είναι ένα βιωματικό εργαστήριο) με την κατάσταση της ετοιμότητας, να αναγνωρίσουν κατά πόσο και σε ποιο βαθμό βρίσκονται σε αυτήν την «κατάσταση» στην ζωή τους, ποια είναι τα αίτια και πως διαχειρίζονται καταστάσεις που συμβαίνουν και πως αντιδρούν, όπως δηλαδή θα έπρεπε να συμβεί και στην ζωή.

(Ενδεικτικές ασκήσεις: Τι θα έπαιρνα μαζί μου, Κάνε ένα βήμα μπροστά)

Σχεδιασμός εργαστηρίου

► Γ' μέρος: Ενημέρωση και τρόποι αντιμετώπισης

Οι δραστηριότητες σε αυτήν την ενότητα αφορούν την συνειδητοποίηση, κατανόηση του φαινομένου καθώς επίσης και τους τρόπους αντιμετώπισης με στόχο την ενημέρωση και την προετοιμασία των συμμετεχόντων για το φαινόμενο του σεισμού (εκπαιδευτική σεισμολογία) μέσα από την βιωματική διαδικασία και τις θεατρικές τεχνικές.

(Ενδεικτικές ασκήσεις: Παγωμένες εικόνες ή δυναμικές εικόνες – θέατρο των εικόνων)

Σχεδιασμός εργαστηρίου

- Δ' μέρος: Αναστοχασμός και αποφόρτιση

Αναστοχασμός- μοιραζόμαστε στην ολομέλεια τι μάθαμε, τι αποκομίσαμε είτε μέσα από ερωτηματολόγια είτε από ομαδικές συνεντεύξεις κλπ. Ακολουθεί η αποφόρτιση της ομάδας και το κλείσιμο της συνάντησης.

(Ενδεικτικές ασκήσεις: Προοδευτική χαλάρωση)

(Ενδεικτικές) Αναφορές

Βιβλία:

Δραστηριότητες, Θεατρικές ασκήσεις, υλικό εργαστηρίων:

1. Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 βιωματικές ασκήσεις για την εμπύχωση των ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.
2. Αυδή, Α. & Χατζηγεωργίου, Μ. (2007). Η τέχνη του Δράματος στην εκπαίδευση. 48 προτάσεις για εργαστήρια θεατρικής αγωγής. Αθήνα: Μεταίχμιο.
3. Γκόβας, Ν. (2003). Για ένα δημιουργικό, νεανικό θέατρο. Ασκήσεις-Παιχνίδια-Τεχνικές. Αθήνα: Μεταίχμιο
4. Augusto Boal. (1993). Θεατρικά Παιχνίδια για ηθοποιούς και για μη ηθοποιούς, μτφρ. Μαρία Παπαδήμα, επιμ. Χ. Τσακλικίδου, Θεσσαλονίκη: Σοφία.
5. Freire, P. (1976). Η αγωγή του καταπιεζόμενου / μτφ Γ. Κρητικός, Αθήνα: Ράππα.

Αναφορές

► Άρθρα:

1. Σέξτου, Π. (2003). Θεατρο-παιδαγωγικά προγράμματα στα σχολεία. Περιοδικό «Εκπαίδευση & Θέατρο» Τεύχος 6.
2. Σέξτου, Π. (2003). Δείγματα ελληνικής πρακτικής που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως χρήσιμα παραδείγματα για την εισαγωγή του Theatre-In-Education στην Ελλάδα. Στο Γκόβας, Ν., (επιμ.). Το θέατρο στην εκπαίδευση: Χτίζοντας Γέφυρες, πρακτικά Διεθνούς Συνδιάσκεψης 2003. Αθήνα: Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση.